

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 20 stycznia 2023 r.

ZP-P.862.59.2022.HB

Pan
Tadeusz Kotlarski
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Świdnicy

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 25 października do 25 listopada 2022 r., na podstawie art. 10 ust. 1, w związku z art. 112 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r., o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 690 ze zm.), zespół kontrolerów z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, w składzie:

Pani Hanna Bylicka – inspektor wojewódzki (przewodnicząca zespołu),

Pani Aleksandra Maniak - inspektor wojewódzki,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zdalnym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świdnicy, ul. Skłodowskiej-Curie 5, 58-100 Świdnica.

Kontrola realizowana była zgodnie z zatwierdzonym w dniu 28 czerwca 2022r., przez Wojewodę Dolnośląskiego okresowym planem kontroli na II półrocze 2022 r.

Przedmiot i zakres kontroli

Przedmiotem bieżącej kontroli było sprawdzenie i potwierdzenie prawidłowości:

1. przyznawania bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej,
2. organizowania i finansowania szkoleń dla bezrobotnych.

Postępowanie kontrolne objęło okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia rozpoczęcia kontroli.

Przepisy regulujące zakres kontroli:

- 1) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 690 ze zm.),

- 2) rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 243),
- 3) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobu prowadzenia usług rynku pracy (Dz.U. z 2014 r. poz. 667).

Ocena skontrolowanej działalności

Ogólna ocena kontrolowanej jednostki jest **pozytywna z nieprawidłowościami**.

Powyższa ocena wynika z ustaleń zawartych w dalszej części wystąpienia.

Ustalenia kontroli

W okresie objętym kontrolą funkcje kierownicze w jednostce kontrolowanej pełnił Pan Tadeusz Kotlarski - Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy.

Ad. 1 Przyznawanie bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2021 roku dla bezrobotnych zamierzających podjąć działalność gospodarczą, przeznaczono kwotę 3 452 600,00 zł, w tym z Funduszu Pracy 1 345 000,00 zł.

W 2021 roku do urzędu wpłynęło 201 wniosków od bezrobotnych o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej dotację. Przyznano 142 dotacje, w tym 58 z Funduszu Pracy. Jedną dotację na wniosek złożony w 2021 roku przyznano w 2022 roku. W 55 przypadkach odmówiono przyznania środków, a w 3 przypadkach nastąpiła rezygnacja zainteresowanych. Główną przyczyną odmów były m.in. małe prawdopodobieństwo powodzenia działalności gospodarczej, brak środków ze strony urzędu, otrzymanie dofinansowania w poprzednich latach.

W 2022 roku do dnia rozpoczęcia kontroli, dla bezrobotnych zamierzających podjąć działalność gospodarczą, przeznaczono kwotę 3 836 480,00 zł, w tym z Funduszu Pracy 1 240 700,00 zł.

Od 1 stycznia 2022 r. do dnia rozpoczęcia kontroli wpłynęło 161 wniosków od bezrobotnych o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej. Na podstawie ww. wniosków przyznano 120 dotacji (w tym jedną na wniosek z 2021 roku), w tym 42 z Funduszu Pracy. W 7 przypadkach wnioski były w trakcie rozpatrywania. W 35 przypadkach odmówiono przyznania środków. Nie wystąpiły przypadki rezygnacji zainteresowanych. W jednym przypadku wystąpił zwrot całości dofinansowania. Główną przyczyną odmów były m. in. brak kwalifikacji,

brak lokalu do prowadzenia działalności gospodarczej, małe prawdopodobieństwo powodzenia działalności gospodarczej, brak środków ze strony urzędu.

Do szczegółowej kontroli pobrano pierwsze trzy akta z 2021 roku, w których znajdowały się umowy o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej o następujących numerach: MM.IRP.6072-1/21; MM.IRP.6072-2/21; DA.IRP.6072-3/21 oraz pierwsze dwa akta z 2022 roku o następujących numerach: KK.IRP.6072-1/22; AK.IRP.6072-2/22. Ponadto pobrano trzy pierwsze negatywnie rozpatrzone wnioski o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej w roku 2021 o następujących numerach: DA.IRP.6071-1/21; MM.IRP.6071-4/21; DA.IRP.6071-5/21 oraz dwa pierwsze negatywnie rozpatrzone wnioski o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej w roku 2022 o następujących numerach: KK.IRP.6071-1/22; KK.IRP.6071-5/22.

Na tej podstawie stwierdzono, że wnioski o dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej składały uprawnione podmioty, we wszystkich sprawdzonych przypadkach byli to bezrobotni. Do pozytywnego rozpatrzenia kwalifikowano jedynie wnioski kompletne, zawierające wszystkie niezbędne dane, określone w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej. Bezrobotni, którzy złożyli wnioski zawierające braki wzywani byli do ich uzupełnienia.

Do w/w wniosków dołączone były niezbędne dokumenty, tj.

- oświadczenia o nieotrzymaniu bezzwrotnych środków Funduszu Pracy lub innych bezzwrotnych środków publicznych na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej,
- oświadczenia o nieposiadaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, a w przypadku jego posiadania - oświadczenie o zakończeniu działalności gospodarczej w dniu przypadającym w okresie przed upływem co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku,
- oświadczenia, że symbol i przedmiot planowanej działalności gospodarczej według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) na poziomie podklasy jest inny od działalności zakończonej w okresie krótszym niż 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku o dofinansowanie w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, w związku z wystąpieniem tego stanu,
- oświadczenia o niepodejmowaniu zatrudnienia w okresie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej,

- oświadczenia o niekaralności w okresie 2 lat przed dniem złożenia wniosku za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu,
- zobowiązania się do prowadzenia działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy od dnia jej rozpoczęcia oraz niezawieszania jej wykonywania łącznie na okres dłuższy niż 6 miesięcy,
- oświadczenia o niezłożeniu wniosku do innego starosty o przyznanie dofinansowania lub przyznanie jednorazowo środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej,
- zaświadczenia lub oświadczenia o pomocy de minimis,
- informacje dotyczące otrzymanej pomocy publicznej.

Przy ocenie wniosków stosowano oceny wniosku, które ułatwiały sprawdzanie, analizowanie i porównywanie wniosków. (Dowód nr 1 – kserokopia wniosku i oceny wniosku).

O uwzględnieniu lub nieuwzględnieniu wniosków powiadamiano bezrobotnych w terminie do 30 dni od dnia ich złożenia. Decyzje o negatywnym rozpatrzeniu wniosków podejmowano zasadnie (Dowód nr 2 – kserokopia pisma informującego o negatywnym rozpatrzeniu wniosku).

Z bezrobotnymi, których wnioski rozpatrzono pozytywnie zawierano umowy o dofinansowanie, które zawierały m.in. zobowiązania do:

- prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy,
- wydatkowania otrzymanego dofinansowania, zgodnie ze złożonym wnioskiem,
- złożenia rozliczenia wydatkowanych kwot w terminie do 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej,
- zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami, w przypadku naruszenia warunków umowy o dofinansowanie,
- zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego, zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, podatku naliczonego dotyczącego zakupionych towarów i usług w ramach przyznanego dofinansowania

W zawieranych umowach o dofinansowanie wprowadzono warunek obligujący beneficjentów do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty wskazanej we wpisie do ewidencji działalności gospodarczej. (Dowód nr 3 - kserokopia umowy o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej).

Bezrobotni, którym przyznano dofinansowanie, przedkładali rozliczenia wydatkowanych kwot na poszczególne towary i usługi ujęte w specyfikacji złożonej we wniosku. Rozliczenia przedkładane były terminowo. (Dowód nr 4 – kserokopia rozliczenia wydatkowanych kwot). W przypadkach, gdy zachodziła konieczność zmian w wydatkach, zainteresowani zwracali się do urzędu z prośbą o akceptację.

W trakcie trwania umów dokonywano ocen prawidłowości ich wykonania poprzez wrywkowe wizyty monitorujące w miejscach wykonywania działalności gospodarczej oraz żądania dostarczenia określonych dokumentów lub informacji. (Dowód 5 – kserokopia protokołu z wizyty monitorującej).

Podstawową formą zabezpieczenia była umowa poręczenia (Dowód nr 6 – kserokopia umowy poręczenia).

Kontrolujący nie wnoszą uwag do badanego zagadnienia.

Ad. 2. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla bezrobotnych.

W kontrolowanym okresie zadania z ww. zakresu realizowane były w Dziale Usług Rynku Pracy przez 3 pracowników na stanowiskach specjalisty ds. rozwoju zawodowego, specjalisty ds. rozwoju zawodowego- stażysty, pomocy administracyjnej.

W jednostce podległej kontroli organizowanie i finansowanie szkoleń odbywało się na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

W 2021r. na szkolenia przeznaczono kwotę 769 168,21 zł, w tym z Funduszu Pracy 156 234,99 zł. W 2022r. do dnia przeprowadzenia czynności kontrolnych na ten cel przeznaczono 781 111,39 zł, w tym z Funduszu Pracy 308 320,00 zł.

W 2021r. do urzędu wpłynęły 84 wnioski o przeprowadzenie szkoleń indywidualnych. Pozytywnie rozpatrzono 81 wniosków, a w 3 przypadkach wnioskodawca zrezygnował z rozpatrywania wniosku. W tym też roku Urząd wydał i zrealizował 22 bony szkoleniowe. W ramach finansowania studiów podyplomowych złożono 13 wniosków, spośród których 10 rozpatrzono w sposób pozytywny, 1 negatywnie a w 2 przypadkach wnioskodawca zrezygnował z rozpatrywania wniosku. Główną przyczyną odmów była utrata statusu osoby bezrobotnej w związku z podjęciem zatrudnienia wcześniej niż rozpoczęcie studiów. W jednym przypadku sfinansowano również koszty egzaminu oraz koszty licencji. Zorganizowano również 3 szkolenia grupowe z udziałem 34 osób. Nie zaplanowano i nie przeprowadzono szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.

W 2022r. do dnia rozpoczęcia kontroli, do urzędu wpłynęły 84 wnioski o szkolenia indywidualne. Pozytywnie rozpatrzono 78 wniosków a w 6 przypadkach wnioskodawca zrezygnował z rozpatrywania wniosku. Urząd wydał i zrealizował 12 bonów szkoleniowych. W ramach finansowania studiów podyplomowych złożono 19 wniosków spośród których 18 rozpatrzono w sposób pozytywny, 1 negatywnie. W jednym przypadku sfinansowano koszty egzaminu. Urząd nie organizował szkoleń grupowych oraz szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.

Do kontroli pobrano:

1. dokumentację 3 pierwszych szkoleń zorganizowanych w 2021r. wraz z aktami 3 osób skierowanych na te szkolenia (2 szkolenia indywidualne, 1 bon szkoleniowy) :
 - a) wnioski o sfinansowanie kosztów szkolenia/egzaminu zewnętrznego/licencji o numerach:
2/21; 4/21; bon – 2/21,
 - b) umowy dotyczące organizacji szkoleń o numerach:
EG.URP.6027-2/28/2021; EG.URP.6027-4/37/2021; EG.URP.6027-1bs/2021,
 - c) akta bezrobotnych uczestniczących w szkoleniach o numerach:
311019/00001; 200601/0015; 270121/00001,
2. dokumentację 2 pierwszych szkoleń zorganizowanych w 2022r. wraz z aktami 2 osób skierowanych na te szkolenia (2 szkolenia indywidualne):
 - a) wnioski o sfinansowanie kosztów szkolenia/egzaminu zewnętrznego/licencji o numerach:
1/22; 2/22/
 - b) umowy dotyczące organizacji szkoleń o numerach:
MM.URP.6027-6/18/2022; MJ.URP.6027-7/20/2022
 - c) akta bezrobotnych uczestniczących w szkoleniach o numerach:
190804/0005; 040116/00006.

Na podstawie dokumentów pobranych do kontroli stwierdzono, że Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy zgodnie z obowiązującymi przepisami, sporządzał listę zawodów i specjalności, z uwzględnieniem kwalifikacji i umiejętności zawodowych, na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, jak również wykaz potrzeb szkoleniowych bezrobotnych i poszukujących pracy, o których mowa w art. 43 ustawy, zwanych dalej „osobami uprawnionymi”.

W urzędzie organizowane były szkolenia indywidualne, wydawano bony szkoleniowe, finansowano studia podyplomowe oraz koszty egzaminu a także licencji. Sporządzono plan szkoleń na 2021r. , który zawierał wykaz szkoleń do realizacji w danym roku kalendarzowym. Określał on dla każdego szkolenia: nazwę i zakres, liczbę miejsc dla uczestników, przewidywany termin realizacji szkolenia i orientacyjny czas trwania w godzinach, charakterystykę osób, dla których szkolenie jest przeznaczone, informację o egzaminie zewnętrznym, jeśli jest przewidziany, rodzaj zaświadczenia lub innego dokumentu potwierdzającego ukończenie szkolenia i uzyskanie kwalifikacji lub uprawnień.

W badanym okresie kontrolowanym nie zaplanowano i nie przeprowadzono szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy oraz szkoleń grupowych (w 2022r.), jak i nie sporządzono planu szkoleń na rok 2022 (Dowód nr 7 – wykaz danych statystycznych).

Zgodnie z § 68 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014r., w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy, powiatowy urząd pracy sporządza plan szkoleń na okres roku, z uwzględnieniem środków finansowych przewidzianych na finansowanie kosztów szkolenia. Na podstawie § 68 ust. 2 pkt 1 i 2, plan szkoleń obejmuje szkolenia grupowe i szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, o których mowa w § 67 ust. 1 pkt 2. ww. rozporządzenia. Przepis ustawy o promocji (...) wskazuje, że w ramach poradnictwa zawodowego są inicjowane, organizowane i prowadzone szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy (art. 38 ust. 1a).

Poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu pomocy bezrobotnym, poszukującym pracy oraz pracodawcom. Jest świadczone m.in. w formie szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy realizowanego przez powiatowe urzędy pracy.

Zgodnie z art. 40 ww. ustawy Starosta inicjuje, organizuje i finansuje z Funduszu Pracy szkolenia bezrobotnych w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, w szczególności w przypadku:

- 1) braku kwalifikacji zawodowych;
- 2) konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji;
- 3) utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie;
- 4) braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że jednostka kontrolowana nie planowała i nie przeprowadzała szkoleń z zakresu poszukiwania pracy, szkoleń grupowych w 2022r. oraz nie sporządziła planu szkoleń na 2022r., co było niezgodne z § 68 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014r., w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy.

Do Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy wpływały prawidłowo wypełnione wnioski o sfinansowanie szkoleń wskazanych przez osobę uprawnioną (Dowód nr 8 – kserokopia wniosku o sfinansowanie kosztów szkolenia/egzaminu zewnętrznego/licencji) oraz wnioski o przyznanie bonu szkoleniowego dla osób bezrobotnych do 30 roku życia. Wnioskodawca o rozstrzygnięciu informowany był pisemnie.

Osoby zakwalifikowane na szkolenie indywidualne otrzymywały prawidłowe skierowania do odbycia szkolenia (Dowód nr 9 - kserokopia skierowania na szkolenie), jak również wydawano w stosunku do nich decyzje administracyjne o przyznaniu stypendium szkoleniowego.

Następnie rozpoczynano procedurę wyboru instytucji szkoleniowej. Zgodnie z § 69 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy, uwzględniano co najmniej pięć spośród następujących kryteriów:

- 1) dostosowanie programu szkolenia odpowiednio do zapotrzebowania na kwalifikacje identyfikowanego na rynku pracy;
- 2) jakość oferowanego programu szkolenia, w tym wykorzystywanie standardów kwalifikacji zawodowych i modułowych programów szkoleń zawodowych, dostępnych w bazach danych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 7 lit e ustawy;
- 3) doświadczenie instytucji szkoleniowej w realizacji szkoleń;
- 4) certyfikaty jakości usług posiadane przez instytucję szkoleniową;
- 5) dostosowanie kwalifikacji i doświadczenia kadry dydaktycznej do zakresu szkolenia;
- 6) dostosowanie wyposażenia dydaktycznego i pomieszczeń do potrzeb szkolenia z uwzględnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków realizacji szkolenia;
- 7) rodzaj dokumentów potwierdzających ukończenie szkolenia i uzyskanie kwalifikacji;
- 8) koszty szkolenia;
- 9) sposób organizacji zajęć praktycznych określonych w programie szkolenia;
- 10) prowadzenie analiz skuteczności i efektywności przeprowadzanych szkoleń.

Z wybranymi instytucjami szkoleniowymi podpisywano umowy (Dowód nr 10 – kserokopia umowy w sprawie przeprowadzenia szkolenia), które zawierały wszystkie elementy przewidziane w przepisach prawa, w tym zobowiązania instytucji szkoleniowych do prowadzenia dokumentacji przebiegu szkolenia składającej się z:

- a) dziennika zajęć edukacyjnych zawierającego tematy i wymiar godzin zajęć edukacyjnych oraz listę obecności zawierającą: imię, nazwisko i podpis uczestnika szkolenia,
- b) protokołu i karty ocen z okresowych sprawdzianów efektów kształcenia oraz egzaminu końcowego, jeżeli zostały przeprowadzone,
- c) rejestru wydanych zaświadczeń lub innych dokumentów potwierdzających ukończenie szkolenia i uzyskanie umiejętności lub kwalifikacji, zawierającego: numer, imię i nazwisko oraz numer PESEL uczestnika szkolenia, a w przypadku cudzoziemca numer dokumentu stwierdzającego tożsamość oraz nazwę szkolenia i datę wydania zaświadczenia.

Do umów szkoleniowych załączano m.in. wzory zaświadczeń lub innych dokumentów potwierdzających ukończenie szkoleń i uzyskanie umiejętności lub kwalifikacji, wzory ankiet.

Finalnie, uczestnikom szkolenia wydawano zaświadczenia o zdobytych uprawnieniach, kwalifikacjach czy umiejętnościach (Dowód nr 11 – kserokopia zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia i uzyskanie umiejętności).

Urząd prawidłowo monitorował przebieg szkoleń stosując instrumenty przewidziane w przepisach prawa (Dowód nr 12 – kserokopia dokumentu z wizytacji szkolenia).

Jednostka kontrolowana w celu skuteczności i efektywności przeprowadzanych szkoleń, dokonywała analizy dokumentacji zgodnie z § 84 ww. rozporządzenia.

Zalecenia

1. Corocznie sporządzać plany szkoleń i uwzględniać w nich szkolenia grupowe oraz szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014r., w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy.

Pouczenie

Jednostka kontrolowana może, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

